

Tlačová správa

Ninera - reštaurovanie strunového hudobného nástroja s kontinuálnym slákom

Podtatranské múzeum v Poprade realizovalo v tomto roku jedinečný projekt zameraný na reštaurovanie zbierkového predmetu z fondu etnografie. Zámerom projektu bolo reštaurovanie historického hudobného nástroja – ninery, nazývanej tiež organistrum. Najstaršie dochované zmienky o tomto type nástroja pochádzajú z konca 10. storočia. Po stránke technickej dosiahla ninera vrchol v období renesancie, kedy bola ako obľúbený hudobný nástroj veľmi rozšírená. Ninera, ktorá sa nachádza v zbierkovom fonde múzea je na základe výskumu uskutočneného počas reštaurovania datovaná do polovice 18. storočia (barok, presný rok nezistený).

Tento unikátny zbierkový predmet bol v nevyhovujúcom technickom stave, vykazoval mechanické a biologické poškodenia, preto vyžadoval kompletný reštaurátorský zásah.

Projekt Ninera – reštaurovanie strunového hudobného nástroja s kontinuálnym slákom č. 21-541-06380 bol podporený v rámci dotačného systému Fondu na podporu umenia v podprograme 5. 4. Odborné ošetrovanie zbierkových fondov. Múzeum v rámci tohto projektu získalo finančné prostriedky vo výške 5200 EUR (80 %), Podtatranské múzeum v Poprade spolufinancovalo projekt vo výške 1300,00 € (20 %).

Cieľom projektu bolo reštaurovať zbierkový predmet tak, aby slúžil prezentačným, odborným a múzejným účelom, ale hlavne, aby sa tento hudobný nástroj v dobrom technickom stave zachoval pre ďalšie generácie. Pred reštaurovaním bol nástroj v nehrateľnom stave. K poškodeniu inštrumentu však jednoznačne prišlo necitlivou manipuláciou ešte v období používania nástroja v rámci hudobnej produkcie. Chýbali tri klávesy, ochranný kryt sláka a 5 kusov tangentových kladiviek, rozlomené bolo koliesko kontinuálneho sláka.

Po reštaurovaní nástroj prezentujeme v jeho absolútne pôvodnej forme, s unikátnou možnosťou predstaviť hudobný nástroj po stránke vizuálnej i zvukovej a návštevníci si nineru môžu pozrieť v rámci prehliadky stálej expozície Poprad a okolie v zrkadle vekov.

Tento historický hudobný nástroj je ukážkou mimoriadnych schopností našich predkov. Dokumentuje vzácnu symbiózu prítomnosti umeleckého citu i takmer profesionálneho majstrovstva, vďaka ktorému dokázal „priemerne šikovný majster“ vytvoriť kedysi bežný predmet, dnes však považovaný za artefakt s mimoriadnou umeleckou a pamiatkovou hodnotou.

"Projekt Ninera - reštaurovanie strunového hudobného nástroja s kontinuálnym slákom z verejných zdrojov podporil Fond na podporu umenia."

"The project Ninera – restoration of stringed instrument with a continual bow was supported using public funding by Slovak Arts Council."

Stav pred reštaurovaním:

Stav po reštaurovaní:

Stav pred reštaurovaním:

Stav po reštaurovaní:

Reštaurátor: Ján Valovič

Autor tlačovej správy: Mgr. Elena Bekešová

Autor fotografií a Správy z reštaurátorského zásahu: Ján Valovič